

Onderzoek Natuur & Milieu onderzoek Peiling energietransitie MKB- ondernemers

April 2019

Contact: Dirkjan Klumper **T:** 050-3171771 **E:** dirkjanklumper@kienonderzoek.nl

Kantoor Groningen: Westerkade 15-5, 9718 AS Groningen **T:** 050 3657672 **F:** 050 3171778

Kantoor Haarlem: Nieuwe Gracht 3, 2011 NB Haarlem **T:** 085 4018250

E: info@kienonderzoek.nl **W:** www.kienonderzoek.nl

Inleiding

Natuur & Milieu heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de mening van de Nederlandse MKB-ondernemers ten aanzien van de energietransitie en CO2 heffing.

PanelWizard algemeen

Het onderzoek is grotendeels uitgevoerd op het panel van PanelWizard Direct. PanelWizard is het onderzoekspanel van Kien Onderzoek en telt meer dan 31.000 leden van 6 jaar en ouder. Met behulp van dit onderzoekspanel kunnen vragen worden voorgelegd aan een dwarsdoorsnee van de Nederlandse bevolking of specifieke doelgroepen (bv. boodschappers, beleggers, allochtonen, ouders van baby's, etc.). De panelleden hebben vooraf aangegeven mee te willen werken aan marktonderzoek. Ze worden beloond voor hun inzet en voortdurend geprikkeld (o.a. door een beloning per vraag, terugkoppeling resultaten). Dit garandeert een hoge en betrouwbare respons. De representativiteit en (serieuze) medewerking binnen het panel worden voortdurend gecontroleerd en bewaakt¹. PanelWizard hanteert de Gouden Standaard van de MOA, dé branchebreed erkende wegingbenadering voor onderzoeksresultaten.

Methode

Bij deze peiling is gebruik gemaakt van online onderzoek onder panelleden van het online onderzoekspanel PanelWizard Direct en aanvullend een extern panel; met als doelgroep Nederlandse MKB-ondernemers. De respondenten zijn op 10 april 2019 uitgenodigd voor het onderzoek en hadden tot 17 april de mogelijkheid om de vragenlijst in te vullen.

Betrouwbaarheid

De doelgroep bestond uit Nederlandse MKB-ondernemers met een organisatie van 2-249 werknemers, representatief voor Nederland op geslacht, leeftijd en opleiding. Van de 319 uitgenodigde leden van PanelWizard Direct hebben 258 deelgenomen aan het onderzoek, een respons van 88%. Samen met de leden van het externe panel hebben in totaal 308 respondenten alle onderzoeksvragen beantwoord. Daarmee valt met een betrouwbaarheid van 95% te concluderen dat de steekproefuitkomst maximaal 5,6% kan afwijken van de werkelijke situatie. Dit betekent dat met 95% zekerheid gesteld kan worden dat de percentages die uit het onderzoek naar voren komen, in werkelijkheid niet meer dan 5,6% hoger of lager liggen. De onderzoeksverantwoording en de representatieve verdeling over de verschillende groepen zijn samengevat in bijlage 1.

Samenvatting onderzoeksverantwoording t.b.v. persbericht

Dit onderzoek is verricht door Kien Onderzoek (www.kienonderzoek.nl) in opdracht van Natuur & Milieu. Het onderzoek is grotendeels uitgevoerd onder leden van PanelWizard Direct (www.panelwizard.com) en aangevuld met leden van een extern panel, middels de internetmethode. De doelgroep bestond uit Nederlandse MKB-ondernemers met een organisatie van 2-249 werknemers. In totaal hebben 308 respondenten alle onderzoeksvragen beantwoord. Deze steekproefomvang levert met een betrouwbaarheid van 95% een maximale afwijking van 5,6% van de werkelijke situatie voor de online doelgroep.

---

¹ Zie ook bijlage 2

Samenvatting onderzoeksresultaten peiling energietransitie MKB-ondernemers

MKB-ondernemers zijn positief over de energietransitie

MKB-ondernemers zijn overwegend positief over de energietransitie. Ruim vier op de tien (45%) zien de energietransitie als een positieve ontwikkeling voor het MKB, ten opzichte van een vijfde (20%) die dit juist niet positief vindt. Volgens meer dan de helft biedt het proces kansen voor innovatie (56%) en/of werkgelegenheid (52%) in het MKB. Vooral mannen (60%) zien kansen op het gebied van innovatie. Ondernemers van grotere MKB-bedrijven (50-249 werknemers) vinden de energietransitie vaker een positieve ontwikkeling (63%). Ook zien zij vaker kansen voor het MKB op het gebied van innovatie (74%) en werkgelegenheid (70%).

Grote bedrijven en grootverbruikers mogen niet voorgetrokken worden

Ook over de energiebelasting zijn MKB-ondernemers duidelijk. Een grote meerderheid (73%) is het er (helemaal) niet mee eens dat bedrijven die veel energie verbruiken vrijstelling mogen krijgen op hun energiebelasting. Dit geldt vooral voor ondernemers van kleinere MKB-bedrijven (met 2 tot 9 werknemers: 79%). Ondernemers van grotere MKB-bedrijven (50-249 werknemers) zijn ten opzichte van kleine bedrijven logischerwijs vaker voorstander van de vrijstelling. Toch zegt ook ongeveer de helft van deze groep het niet eens te zijn met de stelling (48%).

Volgens de helft van de ondernemers (48%) moeten grote bedrijven hetzelfde tarief aan energiebelasting betalen als huishoudens en MKB-bedrijven. Ondernemers van grotere MKB-bedrijven (70%) en hoogopgeleiden (55%) stemmen relatief vaak in met deze stelling. De meerderheid (62%) is voorstander van een CO2 heffing waar bedrijven naar rato betalen voor de hoeveelheid CO2 die zij uitstoten. Vooral midden en hoogopgeleiden (65%) zijn er vaker een voorstander van. Slechts 16% van de ondernemers is tegen een CO2 heffing.

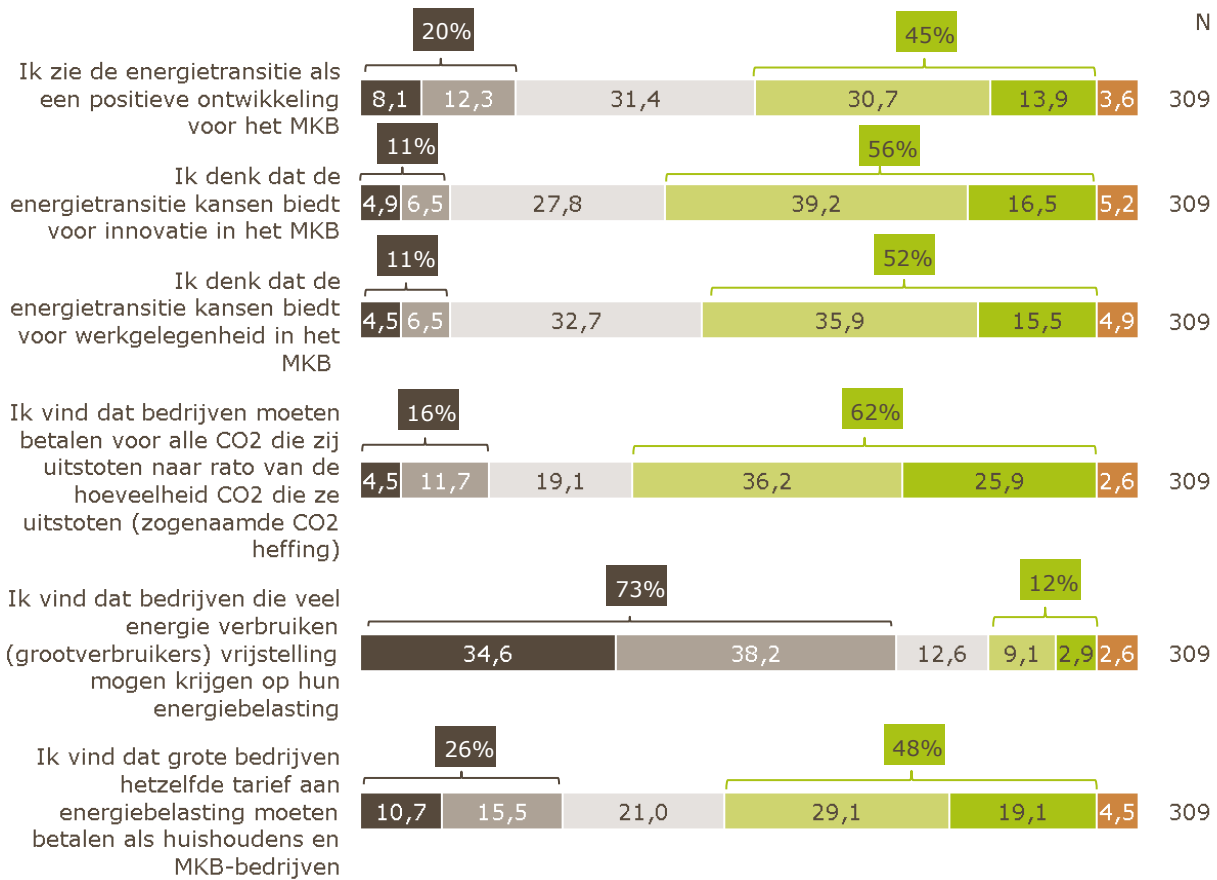
Een meerderheid denkt dat een CO2 heffing zorgt voor meer innovatie

Wanneer uitgelegd wordt dat de inkomsten van een CO2 heffing gebruikt worden voor het verduurzamen van energie-intensieve bedrijven dan denkt de meerderheid van de MKB-ondernemers (58%) dat de heffing leidt tot meer innovatie. Midden en hoogopgeleiden (61%) zijn hier vaker positief over. Bijna drie op de tien (28%) denken dat er niks veranderd op het gebied van innovatie, 5% denkt juist dat de heffing zal leiden tot een afname van innovatie.

Over het effect op de werkgelegenheid zijn de meningen meer verdeeld. Bijna een kwart (23%) denkt dat een CO2 heffing zorgt voor een toename van de werkgelegenheid, terwijl een vergelijkbaar deel (21%) minder banen voorspelt. De meeste ondernemers (46%) denken echter dat een CO2 heffing geen effect zal hebben op de werkgelegenheid.

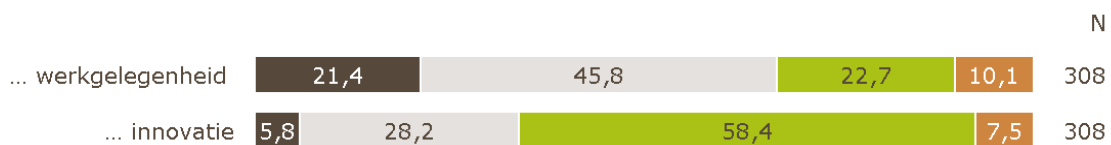
Geef voor onderstaande stellingen aan in hoeverre u het ermee eens of oneens bent.

Helemaal niet mee eens
  Niet mee eens
  Neutraal
  Mee eens
  Helemaal mee eens
  Weet niet/geen mening

Ik denk dat een CO2 heffing zal leiden tot...

minder
  gelijkblijvende
  meer
  Weet niet/geen mening

Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording

Natuur & Milieu onderzoek MKB, april 2019

Onderzoeksmethode	Online	
Steekproef	Nederlandse MKB-ondernemers	
Selectie	2-249 werknemers in dienst	
Bron	PanelWizard	Extern Panel
Bruto steekproef	319	Onbekend
Netto steekproef (# op vrg 1)	258	153
Aantal na selectie	203	106
Volledige vragenlijsten (netto)	203	105
Responspercentage	88%	Onbekend
Datum start veldwerk	10-apr	
Datum veldwerk gereed	17-apr	
Betrouwbaarheidsniveau*	95%	
Maximale afwijking*	5,6%	
Representatief naar:	Geslacht, leeftijd en opleiding	
Weging	Niet van toepassing	

Respons breakdown	aantal	
bruto steekproef	319	Onbekend
bouncers (schatting)	13	Onbekend
buiten selectie	55	47
verwijderd na datacheck	12	5
afgebroken vragenlijsten	0	1
geen medewerking	36	Onbekend
Volledige vragenlijsten	203	105

* Bij 308 afgenomen vragenlijsten valt met een betrouwbaarheid van 95% te concluderen dat de steekproefuitkomst maximaal 5,6% kan afwijken van de werkelijke situatie (als alle Nederlanders in de doelgroep ondervraagd zouden zijn).

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van ISO 20252 (marktonderzoek) en ISO 26362 (access panels)

Geslacht	% gewenst**	% behaald
Man	66,4	63,8
Vrouw	33,6	36,2
N		309

Leeftijd	% gewenst**	% behaald
jonger dan 30 jaar	5,7	6,8
30-45 jaar	25,9	28,8
45-65 jaar	55,7	55,3
65 jaar en ouder	12,7	9,1
N		309

Opleiding	% gewenst**	% behaald
Laag	15,9	14,2
Midden	40,5	35,3
Hoog	43,6	50,5
N		309

** Dit is de verdeling zo als die in heel Nederland is binnen de gewenste selectie
(o.b.v. CBS-cijfers uit MKB Statline)

Bijlage 2 Kwaliteit PanelWizard Direct

Introductie PanelWizard Direct

PanelWizard Direct bestaat sinds 2001 en is sindsdien uitgegroeid tot één van de beste panels van Nederland.

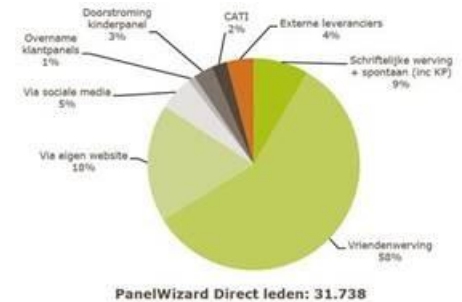
- Ruim 31.000 actieve leden (peiljaar 2018)
- ISO-gecertificeerd panel (ISO 26362)
- Ondersteund door onderzoeksexpertise Kien
- PanelWizard Direct & Kien beide aangesloten bij MOA en ESOMAR en ISO 20252 gecertificeerd

Werving

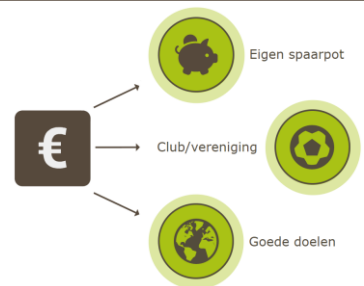
De werving van panelleden vindt plaats via verschillende bronnen (zie grafiek).

- Zoveel mogelijk werken met 'verse' panelleden
- Inschrijvers worden eerst aspirantleden en pas definitief toegelaten tot panel na reactie op bevestigingsmail (*double opt-in*) en controles op antwoordgedrag (screeningsonderzoek)
- Mogelijkheid tot *river recruitment* voor specifieke doelgroepen; gerichte *member-get-member* actie waarbij panelleden die voldoen aan bepaalde criteria worden gevraagd anderen uit dezelfde doelgroep te werven via bijv. mail of sociale media

Motivatie

- Korte en afwisselende vragenlijsten om panelleden gemotiveerd en fris te houden
- Standaardbeloning €0,10 per vraag; 100% koppeling tussen inspanning en beloning
- Beloning zelf houden, sparen voor club/vereniging of doneren aan een goed doel
  - Afgelopen jaren [€134.879](#) geschonken aan goede doelen (peildatum maart 2019)
- Onderzoekresultaten worden teruggekoppeld waardoor panelleden betrokken blijven
- Hoge betrokkenheid en motivatie blijkt uit het hoge gemiddelde responspercentage; 65%

Steekproeftrekking en representativiteit

- Steekproeftrekking o.b.v. de Gouden Standaard
- Standaard representatief uitgestuurd op 6 kernvariabelen
- Door hoog responspercentage vrijwel altijd representatieve netto steekproef
- Wanneer niet representatief: respons uit overtollige groepen verwijderen (*non-interlocked*) of eventueel resultaten wagen

Steekproef standaard representatief op:

Geslacht		Regio	
Leeftijd		Gezin	
Opleiding		Arbeid	

Kwaliteit panel en onderzoeken

Betrouwbaarheid van het online veldwerk wordt nauwlettend gecontroleerd:

- Vóór elk onderzoek wordt een controlevraag gesteld naar geslacht en leeftijd van de respondent, waarmee wordt gecontroleerd of de beoogde respondent deelneemt
- Ná elk onderzoek worden kwaliteitscontroles uitgevoerd op de snelheid, lengte, antwoordpatronen en de inhoud van open antwoorden
- Onbetrouwbare, te snelle en niet-serieuze respons wordt verwijderd en bij twee overtredingen worden panelleden uitgeschreven.
- Panelleden die al enige tijd geen uitnodiging hebben gehad, krijgen voorrang bij versturen van nieuwe uitnodigingen

Onderhoud en beheer

- Na ieder onderzoek wordt het panellid verzocht om de eigen gegevens te controleren en indien nodig te updaten
- Panelleden worden ook tweemaal per jaar schriftelijk gevraagd om de eigen persoonsgegevens te actualiseren
- De persoonsgegevens van panelleden worden nimmer vrijgegeven, tenzij panelleden hier expliciet toestemming voor geven
- Non-respondenten en bouncers worden twee keer per jaar gecontroleerd en schriftelijk benaderd voor continuering van het panellidmaatschap

